

Delårsrapport

Härnösands kommun **2008**

Innehållsförteckning

Del 1 Förvaltningsberättelse

Omvärldsanalys	3
Näringsliv	4
Finansieringsanalys	7
Personalredovisning	9
Miljö	11

Del 2 Läget i koncernen

AB Härnösandshus	13
Härnösands energi och miljö AB	14

Del 3 Finansiella rapporter

Resultaträkning	16
Finansieringsanalys	16
Balansräkning	17
Noter	18

Förvaltningsberättelse

Omvärldsanalys

Befolkningsutveckling

Sveriges totala folkmängd är efter det första halvåret 9 215 021 personer, vilket är en ökning från föregående år med cirka 32 000 personer. Att Sveriges befolkning ökar under 2008 kan relateras till ett positivt födelseöverskott samt ett positivt flyttningsnetto.

Härnösands kommun har under det andra kvartalet 2008 ökat invånarantalet med 17 personer. Om hela första halvåret tas med i beräkningen har dock invånarantalet i kommunen minskat med 3 personer. Totalt är vi 24 919 personer som bor i Härnösands kommun. Härnösands minskade invånarantal under första halvåret 2008 beror på ett negativt födelsenetto under perioden. Flyttningsnettot under perioden var däremot positivt, dock inte tillräckligt för att kompensera födelseunderskottet.

Övriga kommuner i Västernorrland har precis som Härnösand ökat invånarantalet under det andra kvartalet, med undantag för Sollefteå kommun. Sett till hela första halvåret 2008 är det dock endast Sundsvall, Timrå och Örnköldsvik som har en positiv befolkningsökning. Befolkningsmängden i Västernorrland är totalt 243 627 personer, vilket är en ökning från föregående år med 178 personer.

Samhällsekonomi

Den globala ekonomin bromsar in och tillväxten avtar efter några år med stark utveckling. De senaste årens stigande resursutnyttjande har bidragit till ett högre inflationstryck, vilket får till följd att flera centralbanker har höjt sina styrräntor. Tillväxttakten försvagas globalt med undantag för några fortsatt starka tillväxtmarknader. Den dämpade tillväxttakten och turbulensen på finansmarknaderna leder till att den globala konjunkturen tillfälligt dämpas. De starka tillväxtmarknaderna motverkar dock den globala konjunktursvackan något, men risken är stor för fortsatt oro på de finansiella marknaderna vilket leder till en period med svag internationell tillväxt.

Även i Sverige försvagas tillväxten. Minskad export, till följd av den svagare internationella konjunkturen, och hushållens pessimistiska framtidstro bidrar till konjunkturedgången. Hushållens konsumtion växer svagare än tidigare, vilket kan kopplas till högre boräntor, oro på Stockholmsbörsen samt hög inflation. Inflationen i Sverige är på den högsta nivån sedan mitten av 1990-talet.

Bruttonationalprodukten (BNP) är ett mått på hur mycket varor och tjänster som produceras i ett land. Förändringen i BNP från ett år till ett annat, mätt i procent, är ett vanligt mått på ett lands ekonomiska tillväxt. BNP-tillväxten i Sverige försvagades under 2007 och under 2008 beräknas den försvagas ytterligare till under 2 procent.

Sysselsättningen var stark under 2007 och har ökat något under 2008 som en följd av föregående års starka utveckling. Detta

har betydelse för kommunsektorns ekonomi då fler sysselsatta och fler utförda arbetstimmar ökar basen för kommunernas beskattning. De senaste årens återhämtning på arbetsmarknaden har gjort att skatteunderlaget vuxit kraftigt, framöver kommer dock skatteunderlaget öka i mer långsam takt.

Kommunerna möter nu kärvare tider vilket ställer krav på fortsatta effektiviseringar samt återhållsamhet med kostnaderna i verksamheten. Kommunernas intäkter ökar långsammare än verksamhetskostnaderna i fasta priser, vilket leder till försämrade resultat. Sveriges Kommuner och Landsting beräknar att verksamhetsvolymen växer med knappt en procent per år. Sätts detta i relation till en avtagande sysselsättningsökning och urholkade generella statsbidrag innebär det att intäkterna inte kan hålla jämna steg med kostnaderna. Anledningen till att statsbidragen blir urholkade beror på att regeringen har aviserat att de generella statsbidragen ska vara nominellt oförändrade de närmaste åren, vilket får till följd att det reala värdet urholkas.

De demografiska förutsättningarna för kommande år kan innebära stora förskjutningar mellan olika verksamheter. Ett ökande behov av barnomsorg, gymnasieskola samt äldreomsorg och ett minskande behov av grundskola ställer stora krav på verksamhetsanpassningar.

Näringsliv

Näringslivsarbetet i Härnösands kommun bedrivs av kommunstyrelseförvaltningen i utvecklingsenheten. Det externa utvecklingsarbetet innefattar kontinuerliga näringslivsfrågor såsom kontakter med kommunens företag och dess föreningar, etableringsprocesser, utveckling av turism och landsbygd och övergripande frågor gällande bl.a. tomtmark för industri och handel. Arbetet omfattas också av information och rådgivning gällande starta eget, implementering av företagslotsen inom alla kommunens förvaltningar samt marknadsföring och service genom inflyttningslotsen. Dessutom pågår ett samarbetsprojekt inom centrumutveckling i Härnösand.

Nyföretagande

Fram till den 31 juli 2008 har 82 nya företag registrerats hos Bolagsverket, detta är en ökning med 9,3 % jämfört med motsvarande period 2007. Antalet nya företag har stadigt ökat sen 2003. I tabellen nedan ser man antal nya företag under motsvarande perioder från år 2003-2008.

År	Antal nya företag perioden jan-juli.
2003	50
2004	55
2005	67
2006	52
2007	75
2008	82

Utvecklingsprojekt

Kommunen beviljades tillsammans med Länsstyrelsen och övriga kommuner i länet EU-medel för ett projekt med syfte att förbättra företagsklimatet och företagandet. Projektet startade under försommaren och kommer i höst att synas med aktiviteter och olika arrangemang.

Centrumutvecklingsprojektet har under andra kvartalet jobbat fram ett nytt varumärke för handeln i Härnösand "Handelsplats Härnösand" under denna flagg kommer handeln i fortsättningen att arbeta och annonsera. Projektet har också jobbat för att utveckla miljön i centrum bl.a. har trafiken och bussarna flyttats från gågatan. Projektet delfinansieras av kommunen tillsammans med handelsnäringen, fastighetsägarna och andra intressenter

Kommunen beviljades EU-medel för att i projektet "Norrlandskustens bästa gästhamn" utveckla båtturen, och möjligheterna att ta emot kryssningsfartyg mm. Projektet har startats under försommaren.

Besöksnäringen har efter beslut om ny strategi hösten 2007 blivit ett viktigt fokusområde. Kommunen är engagerad i ett antal utvecklingsprojekt som handlar om:

- Turistbyråverksamhet i Härnösand
- Lokalisering av turistbyråverksamhet kommande år
- Utveckling av Hemsö Fästning
- Utveckla Höga Kusten som destination

Etableringar

Arbetet med att bearbeta nya och befintliga kontakter för externa etableringar pågår på olika nivåer. Bearbetningen sker genom flera olika kanaler. Etableringsprocesser i företag är oftast långa, fyra olika företag har under första halvåret 2008 varit på plats i Härnösand och studerat förutsättningarna för sina verksamheter i kommunen.

Arbetsmarknaden

Under andra kvartalet av 2008 så avvecklades Utansjö Bruk. Bruket sysselsatte 140 personer och har haft en lång industrihistoria i Härnösand.

Härnösand är tillsammans med Kramfors, Timrå och Sundsvall Norrlands största arbetsmarknad, inom 45 minuters restid bor 140 000 människor.

Under augusti påbörjade 1 221 personer av samtliga inskrivna vid Arbetsförmedlingen i Västernorrland någon form av arbete. Bland dessa var 257 ungdomar. Nästan lika många kvinnor som män fick arbete under månaden.

Antalet nyanmälda lediga platser i länet uppgick till 650 under augusti i år, 270 färre jämfört med samma tid 2007. En minskning med nära 30 procent under augusti jämfört med fjolåret. Riket hade vid samma jämförelse en minskning med 37 procent.

Under perioden januari till och med augusti i år har antalet nyanmälda platser i länet minskat med 900 jämfört med samma period förra året.

Arbetslösheten i kommunerna

Antalet arbetslösa i Västernorrland uppgick till 5 069 personer vid månadsskiftet augusti/september. Det motsvarade 3,3 procent av befolkningen mellan 16 och 64 år och var en minskning med nästan 1 100 personer på ett år. Arbetslösheten för männen minskade något mer än för kvinnorna. I augusti var 2 711 män och 2 358 kvinnor arbetslösa. De arbetslösa ungdomarna mellan 18 och 24 år uppgick till 1 068 personer, 535 färre än under motsvarande tid förra året.

Arbetslösheten minskade i 6 av länets 7 kommuner jämfört med augusti för ett år sedan. I Ånge ökade den något. Den största nedgången noteras Timrå och Sollefteå.

Sundsvall har den lägsta arbetslösheten i länet med 2,8 procent, följt av Ånge som trots en viss ökning har 3,1 procent arbetslösa. Sollefteå hade alltså den högsta arbetslösheten i länet med 4,2 procent. Motsvarande siffra för Härnösand är 4,0 procent.

Även för funktionshindrade och långtidsarbetslösa var arbetslösheten lägre. Bland utrikesfödda ökade dock arbetslösheten med 124 personer från 790 personer i augusti 2007 till 915 personer i augusti 2008

Nästan 2 450 personer sysselsattes i program med aktivitetsstöd och 2 935 personer hade arbete med stöd. Det var 856 fler respektive 624 färre jämfört med augusti förra året. Programdeltagandet har ökat främst för ungdomar.

I jobb- och utvecklingsgarantin fanns 1 550 personer medan jobbgarantin för ungdomar, som infördes i december 2007, sysselsatte 40 unga.

Nystartsjobb och instegsjobb

I slutet av augusti fanns 601 personer i nystartsjobb, en ökning från samma tid i fjol med 182 personer. Instegsjobb för nyanlända invandrare omfattade 46 personer i länet, vilket är bekymmersamt eftersom både arbetslösheten och långtidsarbetslösheten ökar oroväckande hos denna grupp.

Finansiell analys

Balanserad styrning

God ekonomisk hushållning

Kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning och balanskravet lämnar inte utrymme för tolkningar. God ekonomisk hushållning ställer mycket högre krav på resultatet än vad balanskravet gör. Skillnaden är svår att kvantifiera, men att urholka tillgångar med inflation eller minskad investeringsnivå är inte god ekonomisk hushållning.

Mål och måluppfyllelse

	Ekonomi	Personal	Medborgare	Verksamhet	Utveckling
Kommunstyrelsen	1,6	3,7	2,5	3,0	1,5
Arbetslivsnämnden	1,6	3,8	3,6	3,7	4,4
Samhällsnämnden	1,3	3,4	3,0	1,5	1,8
Skolnämnden	3,0	3,7	4,0	3,6	2,7
Socialnämnden	2,0	3,5	2,8	2,6	2,0
Genomsnitt	1,9	3,6	3,2	2,9	2,5
Budget	2,7	3,5	3,7	3,0	3,3

Finansiell beskrivning av kommunen

Finansiella mål för Härnösands kommun

Härnösands kommun antog Balanspaketet 2005/2010 december 2003. Paketet innehåller finansiella mål för att få en ekonomi som kan ge en ekonomisk handlingsfrihet för att kunna bedriva kärnverksamheten i framtiden. Målen är att resultatet skall vara minst 20 mkr år 2010. Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och statsbidrag exklusive finansnetto skall successivt minska till 97% 2010. Soliditeten inklusive ansvarsförbindelse till pensioner ska vara positivt senast 2010. Skuldsättningen för hela koncernen ska minskas till 1 200 mkr 2010. De verksamhetsmässiga målen ska överensstämma med de finansiella målen.

I december 2007 togs beslut att Balanspaketet 2015 skall ersätta Balanspaketet 2005/2010 med anledning av stora förändringar och att de mål som sattes var i många delar svåra att uppnå. Balanspaketet 2015 kommer att ersätta det gamla balanspaketet från och med 2008.

Finansiella nyckeltal

För att underlätta bedömningen av den finansiella ställningen samt belysa den rådande utvecklingen så används ett antal nyckeltal.

Resultat	aug -07	aug -08
Före extraordinära poster	27,3	39,2
Efter extraordinära poster	27,3	39,2
Procent av skatteintäkter och statsbidrag	3,6%	5,0%

Härnösands kommuns resultat uppgick vid tidpunkten 2008-08-31 till 39 mkr. Detta skall ställas mot prognosen som per augusti visar ett resultat på -22,6 mkr, en avvikelse mot budget på -23,7 mkr.

Jämfört med aprilprognosen så visar augustiprognosen på ett sämre resultat. Prognosen per april visade på ett negativt resultat om -21,8 mkr.

Soliditet (procent)	aug -07	aug -08
Soliditet	-6,5%	-8,7%

Soliditeten som mått visar hur stor del av tillgångarna som är finansierade med kommunens egna medel eller med andra ord kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Ju högre soliditet kommunen har desto starkare finansiell handlingsberedskap har kommunen.

Soliditeten har förbättrats i jämförelse med utfallet vid 2007:års bokslut men försämrats i jämförelse med delårsrapporten per 2007-08-31. Detta är inte förenligt med det uppsatta målet att det egna kapitalet skall vara positivt senast år 2010.

Pensionsåtaganden (mkr inkl. löneskatt)	aug -07	aug -08
Ansvarsförbindelse avsättning	769,8	776,3
Avsättning		
Totalt pensionsåtagande	769,8	776,3

Regeringen införde 1997 en del i den kommunala redovisningslagen som går under namnet blandmodellen, den innebär att pensionskulder för tiden före 1998 skall redovisas som en

ansvarsförbindelse i balansräkningen och skulden för tiden efter 1998 skall redovisas i resultat räkningen som en avsättning. Härnösand har dock från och med 2005 valt att redovisa hela skulden som skuld i balansräkningen för att på detta sätt ge en mer rättvisande bild av kommunens åtaganden. Härnösands totala pensionsåtagandet uppgår till 776 mkr.

Likviditet	aug -07	aug -08
Balanslikviditet	140%	241%
Rörelsekapital mkr	55,4	189,3

Per 2008-08-31 så uppvisar Härnösands kommun en balanslikviditet på 140 procent. Den höga nivån beror till stor del på att kommunen tillfördes mycket kapital i samband med att Härnösandshus löste reverser som en följd av deras försäljning av fastighetsbolag under 2007.

Låneskuld 2008-08-31	
Låneskuld mkr	41,3
Bindningstid < 1 år procent	97%
Bindningstid 1-5 år procent	3%
Andel lån som förfaller till betalning inom ett år i procent	97%
inom fem år i procent	3%
Längre än fem år i procent	0%

För att få en klar bild av hur kommunens ekonomi ser ut bör man även titta på kommunens skuldsida. Den nuvarande lånesituationen är att låneskulden uppgår till 41,3 mkr av den summan så är det 97% som har en bindningstid under ett år. Ett av lånen förfaller till betalning oktober 2008 och det övriga lånet kommer att förfalla till betalning inom en fem års period. Kommunen har för närvarande inga lån med en bindningstid på över 5 år. I dagsläget finns inte några tecken på att ytterligare lån kommer att behöva tas utom för eventuell omsättning av befintliga.

Budget följsamhet Driftbudget	Avvikelse mkr	
	aug -07	aug -08
Kommunfullmäktige	0,0	0,0
Kommunstyrelsen	-85,3	-6,0
Arbetslivsnämnden	0,0	-3,0
Samhällsnämnden	-0,7	-3,8
Socialnämnden	0,0	-2,7
Skolnämnden	0,0	0,0

Kommunstyrelsen (-6,0 mkr)

Kommunstyrelsen belastas av kostnaderna för VA-ledningen till södra sundet om 6,8 mkr, vilket det inte finns budgeterade medel för. Kostnader för hamnen tynger resultatet, vilket dock vägs upp av intäkter från försäljning av fastigheter samt prognostiserat minskade pensionskostnader.

Samhällsnämnden (-3,8 mkr)

Nämnden räknar med ett underskott om 3,8 mkr. Underskottet beror till största delen på Fritidsverksamheten. En annan stor post är kostnaderna för bostadsanpassning som ligger under Bygg och Miljöverksamhet.

Socialnämnden (-2,7 mkr)

Socialnämnden räknar med ett prognostiserat underskott på 2,7 mkr. Samtliga verksamhetsområden redovisar underskott förutom verksamheten Ledning och gemensamt som förväntas ge överskott.

Skolnämnden

Verksamheten bedöms hålla sig inom tilldelade skattemedel. Hänsyn har då tagits till omstruktureringskostnader för ny skolorganisation.

Arbetslivsnämnden (-3,0 mkr)

Årsprognosen visar på ett underskott på 3 mkr och av dessa ligger 2,5 mkr på Arbetsmarknad/Introduktion/Integration. På verksamheten Ledning & Gemensam administration visar prognosen ett underskott på 0,5 mkr. Det förväntade underskottet beror på att personalkostnaderna förväntas bli högre än budgeterat.

Driftskostnadsandel av skatteintäkter och statsbidrag	aug -07	aug -08
Driftskostnadsandel före finansnetto	94,9%	92,5%
Avskrivningarnas del av skatteintäkter och statsbidrag	1,3%	1,9%
Summa driftskostnadsandel före finansnetto	96,2%	94,4%
Finansnettots andel av skatteintäkter och statsbidrag	0,2%	0,6%
Summa driftskostnadsandel efter finansnetto	96,4%	95,0%

För att det skall vara möjligt att vidmakthålla en god ekonomisk hushållning så krävs det en balans mellan intäkter och kostnader. Ett sätt att mäta detta är genom driftkostnadsandelen denna innebär att alla kostnader relateras till kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. Om driftkostnadsandelen ligger under 100 procent innebär det att en positiv balans mellan kostnader och intäkter.

Personalredovisning

Personalförsörjning

Antalet tillsvidareanställda uppgår per den 31 augusti 2008 till 1 964 st, varav 1 513 kvinnor och 451 män. Antalet tillsvidareanställda har efter årsskiftet 2007/2008 ökat med 35 personer. Antalet timanställda är ett genomsnitt av de personer där timlön utbetalats under de första 8 månaderna 2008.

Antal anställda per anställningsform				
(Antal)	2007-08-31		2008-08-31	
Antal	Män	Antal	Män	
Tillsvidareanst.	1964	23%	1964	23%
Visstidsanst.	133	24%	128	35%
Timanst.	502	21%	541	21%
Totalt	2599	23%	2633	23%

En total ökning har skett av det totala antalet anställda, det vill säga inkluderat tidsbegränsat anställda och allmän visstidsanställda som är anställd för tid längre än tre månader, och timanställda.

Antal tillsvidareanställda per nämnd		
(Antal)	2007-08-31	2008-08-31
Kommunstyrelsen	140	131
Arbetslivsnämnden	44	42
Samhällsnämnden	81	78
Skolnämnden	803	788
Socialnämnden	896	925
Totalt	1964	1964

Antal tillsvidareanställda uppdelat per nämnd är 1969 antal anställda per. Den största ökningen av antalet tillsvidareanställda har skett inom socialnämnden som har ökat med 40 tillsvidareanställda. Nya bestämmelser när det gäller konverteringar där ett vikariat övergår till tillsvidareanställning snabbare än tidigare är en förklaring till ökningen. En ny verksamhet inom området psykiatri har även öppnats där ett tiotal nya tillsvidareanställningar skett. Inom övriga nämnder är förändringen liten.

Förhållandet mellan heltids- och deltidsanställda ser likartad ut jämfört med årsskiftet 2007/2008. Av totalt antal anställda arbetar 75% heltid, varav 72% av kvinnorna och 85% av männen.

Även medelsysselsättningsgraden är på samma nivå som vid årsskiftet 2007/2008. För tillsvidareanställda uppgår den till 94 procent. För kvinnor är sysselsättningsgraden 93 procent (93) och för män 96 procent (96). Siffran i parentes anger medelsysselsättningsgrad 31 december 2007.

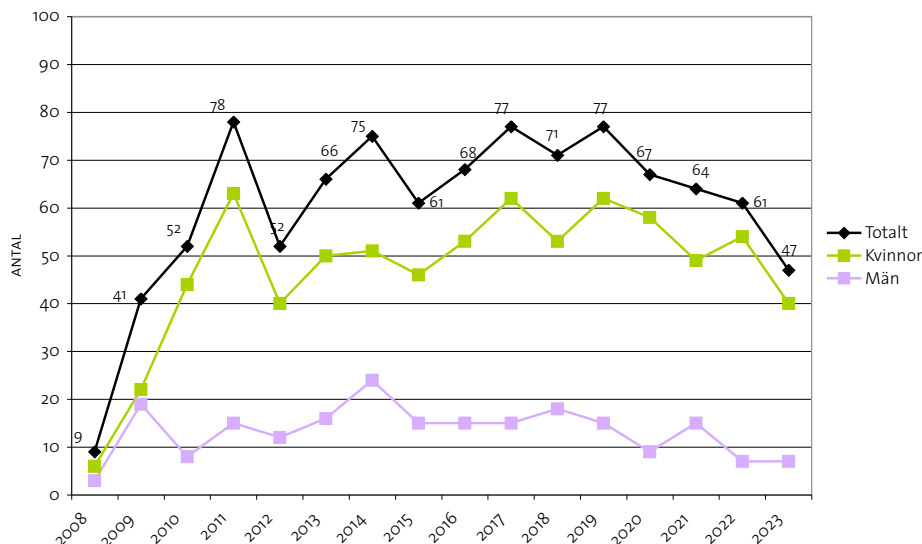
Åldersfördelning för tillsvidareanställda

(Procent)	2007-08-31	2008-08-31
20-29	4,5	4,7
30-39	18,8	18,5
40-49	25,4	25,9
50-59	34,6	35
60-	16,6	15,9
Totalt	100,0 %	100,0 %

Under de första 8 månaderna 2008 har det skett en minskning av andelen tillsvidareanställda i åldersgrupperna 20-29 och 30-39. Av de tillsvidareanställda tillhör över 50 procent gruppen 50 år eller äldre. Åldersgruppen 60 år och äldre är den enda grupp vars andel ökar. Medelåldern räknat på antalet tillsvidareanställda är i stort sett oförändrat sedan årsskiftet och uppgår till 48,1 (47,9). För kvinnorna är medelåldern 48,2 (48,1) och för männen 47,6 (47,4).

56 tillsvidareanställda har gått i pension vid 65 års ålder eller senare under årets första åtta månader. I prognosen för pensionsavgångar nedan framgår att under kommande tioårsperiod kommer 623 av de nuvarande tillsvidareanställda att gå i pension, vilket innebär 32% av de tillsvidareanställda 2008-08-31. Beräkningarna är gjorda utifrån en pensionsålder på 65 år.

Diagram: Antal beräknade pensionsavgångar 2008-09-01 – 2022-08-31

Arbetsmiljö

Under årets första 8 månader har sjukfrånvaron fortsatt att minska något. I målbeskrivningen till budget för år 2008 är målet för sjukfrånvaron 7,5 procent. Total sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid uppgår till 7,1% (7,5) per den sista augusti.

Sjukfrånvaro per nämnd

(Procent)	2007-12-31	2008-08-31
Kommunstyrelsen	4,6	5,2
Arbetslivsnämnden	7,0	6,7
Samhällsnämnden	3,2	3,2
Skolnämnden	7,6	7,0
Socialnämnden	8,3	7,8
Totalt	7,49	7,11

Sjuklönekostnaden för tillsvidareanställda var 4,6 mkr. Trots att sjukfrånvaron sjunker ökar sjuklönekostnaden. Detta beror på att de löneökningar som skett leder även till att sjuklönen ökar. Den särskilda sjukförsäkringsavgiften utgick fr.o.m. 2007-01-01.

För att stärka frisknärvaro arbetar kommunen målmedvetet med bland annat hälsoutveckling på alla nivåer. Långtidsfriskprojektet syftar till att stödja olika insatser som fokuserar på fysiska, mentala och sociala aktiviteter samt stimulera personalen till positiva levnadsvanor. Att många har sökt och fått beviljat medel för projekt visar på att det finns både kreativitet, idéer och kompetens bland personalen.

- Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i förhållande till total sjukfrånvaro är 71,3 (70,9) %.
- Summa sjukfrånvaro för kvinnor av sammanlagd ordinarie arbetstid för kvinnor är 8,0 (8,6) %.
- Summa sjukfrånvaro för män av sammanlagd ordinarie arbetstid för män är 4,5 (4,4) %.
- Summa sjukfrånvaro i åldersgruppen 29 år eller yngre av sammanlagd ordinarie arbetstid är 3,3 (4,0) %.
- Summa sjukfrånvaro i åldersgruppen 30-49 år av sammanlagd ordinarie arbetstid är 7,0 (7,6) %.
- Summa sjukfrånvaro i åldersgruppen 50 år och äldre av sammanlagd ordinarie arbetstid är 8,1 (8,2) %.

Kompetensutveckling

Kommunen har under årets första åtta månader genomfört ett flertal utbildningar för personalen inom skiftande områden. Till exempel har cheferna i kommunen fått utbildning i arbetsrätt och sekretess. Med anledning av att kommunen står inför stora pensionsavgångar har utbildning skett inom strategisk kompetensförsörjning. En informationsdag för kommunens nyanställda har också genomförts.

Miljö

Verksamhet och projekt

Ett miljömålsprogram för Härnösands kommun antogs av kommunfullmäktige i mars 2008, avsikten med de lokala miljömålen är bland annat att det ska vara en vägledande funktion för näringsliv, organisationer och övriga härnösandsbor samt en styrande funktion för kommunens interna arbete när det gäller miljöfrågor, till exempel vid arbetet med översiktsplanen.

Arbete med upprättande av ny avfallsplan med lokala avfallsföreskrifter pågår syftet är att ge en samlad bild av dagens avfallshantering och sätta upp mål för framtiden som styr oss mot ett hållbart samhälle. Avfallsplanen förväntas antas av kommunfullmäktige i början av år 2009.

Bygget av Ådalsbanan är i full gång och innebär att samhällsförvaltningen får ett ökat antal planärenden och tillsynsärenden att handlägga. Byggnad pågår bland annat av tunnlar genom Murberget, Kroksberget och Bjässholmsberget samt Ålandsbron.

Exempel på pågående planärenden där miljöfrågorna väger tungt är bl.a. planering av resecentrum, Bondsjöleden, upplag av berg/jordmassor, grumling av vattendrag m.m. Även översiktsplanarbetet kräver resurser.

Den ordinarie verksamheten inom Energirådgivningen innebär energirådgivning via telefon, besök och utställningar. Länets energirådgivare har genom Västernorrlands och Jämtlands energikontor ansökt om EU-medel för flera projekt inom energiområdet, besked beräknas komma under hösten. "EnergyZer" är det gemensamma namnet på detta projekt.

I januari 2007 antog kommunfullmäktige den energiplan som tagits fram.

Samhällsnämnden är ansvarig nämnd att prioritera förslag samt ta fram kostnader för det antagna handlingsprogrammet. Avsatta pengar från Kommunstyrelsen till energieffektivisering i bygdegårdar pågår för fullt. Upprättande av en kommunal transportplan har delvis påbörjats genom utredning och beslut om en kommunal bilpool.

Naturvård och sjöar

Kommunen har påbörjat bildandet av det första kommunala naturreservatet på brandfältet på Gädeåberget. Försurning av sjöar och vattendrag är ett allvarligt miljöproblem. För att motverka försurningsskador har kalkning bedrivits i kommunal regi sedan 80-talet. Kostnaden för kalkning täcks till största delen med statsbidrag. Under 2008 har anslagen för kalkningen i kommunen minskat. Resultaten visar att kalkade sjöar skapar en större överlevnadschans för bland annat fiskar och bottenfauna. Samhällsförvaltningen bedriver några naturvårdsprojekt, med viss statlig finansiering.

Miljötillsyn

I tillsynsarbetet ingår bl.a. tillsyn över verksamheter såsom bensinstationer och avloppsreningsverk, tillsyn över köldmedieanläggningar och oljecisterner, handläggning av sopdispenser. 25 fastighetsägare har inventerat sina fastigheter på PCB utifrån PCB-förordningen.

Läget i koncernen

AB Härnösandshus

Ägarförhållanden

Aktiebolaget Härnösandshus ägs till 100% av Härnösands kommun. Bolaget är i sin tur moderbolag till Aktiebolaget Härnösands kommunfastigheter (100%), Aktiebolaget Härnösands Näringsfastigheter (100%) samt delägare till Kommanditbolaget Spiran tillsammans med AB Härnösands Näringsfastigheter.

Verksamheten

AB Härnösandshus är ett bostadsbolag som i enlighet med bolagsordningen, förvärvar, förädlar, förvaltar och försäljer fastigheter, med huvudinriktning på förädling och förvaltning. Bolaget har genom förvärv och byggande på entreprenad skapat ett fastighetsbestånd av i huvudsak bostäder men där även kommersiella lokaler ingår.

Hyror

2008-06-30 uppgick antalet outhyrda lägenheter (inkl stud.lgh) till 107 (133) st i AB Härnösandshus. Målsättningen per 31/12 är att vakansläget skall vara 4,0 %, vilket motsvarar 65-70 lediga lägenheter. Hyreshöjningen år 2008 uppgår till 1,5 %.

Underhåll

Den 30 juni uppgår kostnaden för underhåll till 8,7 mkr (6,4 mkr). Härav belöper sig kostnaden för kontomodellen på 4,2 mkr (2,5 mkr). För år 2008 beräknas underhållskostnaden uppgå till 17,4 mkr (12,4 mkr).

Driftskostnader

Driftkostnader per 30 juni uppgår till 30,3 (34,4) mkr. Totalkostnaden för år 2008 beräknas bli 58,5 mkr.

Resultatutveckling

Resultatet före bokslutsdispositioner för perioden visar en vinst på 100 (5) tkr. Driftkostnaderna har stor inverkan på resultatet. Under 2008 har vattentaxan respektive fjärrvärmataxan ökat medan kostnaden för el har minskat till följd av bundet elpris. Jämfört med föregående år har underhållskostnaderna ökat.

Prognosen för helåret är en vinst på 0,1 mkr.

AB Härnösandshus

Årsprognos

INTÄKTER

Hysesintäkter	100 721
Övriga rörelseintäkter	6 112
Nettoomsättning	106 833

KOSTNADER

Fastighetskostnader

Driftkostnader	-58 522
Underhållskostnader	-17 417
Fastighetsskatt	-1 891
Avskrivningar	-12 706
<i>Summa fastighetskostnader</i>	<i>-90 536</i>

Jämförelsestörande poster:

Erhållna bidrag	
Nedskrivningar	

Rörelseresultat

16 297

Ränteintäkter och liknande

resultatposter	5 700
Räntebidrag	213
Räntekostnader och liknande resultatposter	-22 141

Resultat efter finansiella poster

69

Extraord intäkter

0

Skatt på årets resultat

0

ÅRETS RESULTAT

69

Härnösands Energi och Miljö AB

Verksamhetskommentarer delårsbokslut 31 augusti

Antagen budget bekräftades i prognosen baserad på februariutfallet. Fram till prognosen som baserades på aprilutfallet justerade vi upp prognosen för året med drygt 0,6 Mkr till ett resultat efter finansiella poster på 13,6 Mkr. Justeringen beror främst på ökade intäkter vid försäljning av elcertifikat, vilken översteg faktiskt ökade kostnader för utsläppsrätter. En ny prognos upprättades under september månad för resten av året.

Väsentliga händelser och resten av året

En ny förbättrad hemsida har lanserats under våren och internt har ett motsvarande Intranät tagits i drift. Planerna att tillsammans med SCA och Preem bygga en etanolfabrik lades på is i början av året främst på grund av stigande råvarupriser och därmed problem att få ekonomiskt hållbara kalkyler.

För affärsområde Stadsnät har viktiga pusselbitar fallit på plats i arbetet på väg mot bildande av ett gemensamt driftbolag med ServaNets bredbandsnät i Sundsvall, Timrå, Ånge och Nordanstig. Arbetet fortskrider enligt uppställd tidplan. Under hösten kommer en öppen tjänsteplattform med nya leverantörer och ökad valfrihet att erbjudas HEMAB:s bredbandskunder med optofiber.

Inom affärsområde Renhållning utvecklas samarbetet med SAKAB kring jordbehandling positivt. Redan i höst beräknas den nya verksamheten vara igång. Målet för HEMABs del är främst att få tillgång till de färdigbehandlade jordmassorna för soptippens slutäckning. Återvinningsstationen i Veda togs bort i början av året efter beslut av vår uppdragsgivare Förpacknings- och tidningsinsamlingen, FTI AB.

Fjärrvärmeverksamheten bidrar med ett överskott i delårsbokslutet, främst på grund av högre försäljningspriser på elcertifikat än väntat. Värmemarknaden konsolideras och vi kan se att antalet nytillkommande fjärrvärmekunder varje år blir något färre, vilket är naturligt. Från att årligen ha installerat drygt 150 nya kunder är vi nu nere i något lägre siffror för nyanslutningar. Framöver kan vi förvänta oss en mer normal nivå på antalet nya installationer, ca 20-50 st per år. Under försommaren upplevde vi ett tillbud i vår pellettpanna. Övertryck i rökgaskanalerna orsakade en explosionsliknande händelse, men bara med begränsade materiella skador. Efter besök och genomgång av leverantören har pannan åter tagits i drift med smått förändrade arbetsrutiner.

Affärsområde elnät har omorganiserat och en ny driftchef har anställts. Återkommande korta strömbavbrott i delar av elnätet har förekommit årets första månader. Felorsakerna har varierat, men främst beror de på reläskyddsinställningar. Reläskydden i de olika

ställverken och dess inbördes inställningar blir en viktig fråga under resten av året för att undvika de störande korta elavbrotten som drabbat vissa kunder. Elmätarbytesprojektet hade nått halvvägs i sommar, vilket uppmärksammades med tårta till kund nr 7000. Projektet ångar på och håller tidplanen. Alla mätare ska vara utbytta en bit in på 2009.

Under sommaren blev Gussjöborna drabbade av störningar i vattenförsörjningen då en sjöledning fick skador efter kollision med en båt. Åtgärder vidtas under hösten för att inte samma sak ska kunna hända igen.

Härnösands Energi och Miljö AB

Årsprognos

08-12-31

INTÄKTER

Nettoomsättning	278 723
Övriga rörelseintäkter	8 020
	<u>286 743</u>

KOSTNADER

Råvaror / förnödenheter	-64 596
Övriga externa kostn.	-105 261
Personalkostnader	-51 387
Avskrivningar	-40 572
	<u>-261 815</u>

Rörelseresultat

24 927

Finansiella poster

Räntekostnader och liknande resultatposter	-11 361
Resultat från finansiella investeringar	-11 361

Resultat efter finansiella poster

13 566

Finansiella rapporter

RESULTATRÄKNING

(mkr)		Delår 0708	Delår 0808			Helår 2008		
		Utfall	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	Not 1	182,8	159,8	146,2	13,6	238,9	220,2	18,7
Verksamhetens kostnader	Not 2	-802,3	-883,6	-905,3	-21,7	-1 401,9	-1 367,7	-34,2
Jämförelsestörande kostnader	Not 3	-97,8						
Avskrivningar		-10,1	-15,2	-14,0	1,2	-25,0	-21,0	-4,0
Verksamhetens nettokostnader		-727,4	-739,0	-773,1	34,1	-1 188,0	-1 168,5	-19,5
Skatteintäkter	Not 4	610,9	634,4	640,9	-6,5	952,8	961,4	-8,6
Generella statsbidrag	Not 5	145,0	148,3	148,0	0,3	222,6	222,0	0,6
Finansiella intäkter	Not 6	16,1	14,3	14,1	0,2	20,7	21,2	-0,5
Finansiella kostnader	Not 7	-17,3	-18,8	-23,3	-4,5	-30,7	-35,0	4,3
Resultat före extraordinära poster		27,3	39,2	6,6	32,6	-22,6	1,1	-23,7
Extraordinära kostnader/intäkter								
Årets resultat	Not 8	27,3	39,2	6,6	32,6	-22,6	1,1	-23,7

FINANSIERINGSANALYS

(mkr)	Delår aug -07	Delår aug -08
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	27,3	39,2
Justering för av- och nedskrivning	10,1	15,2
Justering för gjorda avsättningar	107,5	4,7
Justering för ianspråktaga avsättningar		
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	144,9	59,1
Minskning (+) kortfristiga fordringar	-23,1	-102,8
Minskning (-) kortfristiga skulder	-105,0	-108,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten	16,8	-151,8
Investeringsverksamheten		
Investering i materiella anläggningstillgångar	-27,2	-21,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12,2	18,3
Bidrag till materiella anläggningstillgångar	6,1	6,3
Investering i finansiella anläggningstillgångar	0,1	0,1
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-8,8	3,6
Finansieringsverksamheten		
Ökning långfristiga fordringar	0,0	0,0
Minskning av långfristiga fordringar	1,3	5,9
Långfristig upplåning	-0,6	-0,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0,7	5,0
Årets kassaflöde	8,7	-143,2
Likvida medel vid årets början	75,4	249,8
Likvida medel vid periodens slut	84,1	106,6
Förändring av likvida medel	8,7	-143,2

BALANSRÄKNING

(mkr)

		Delår aug -07	Delår aug -08
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och tekn. anlägggn.	Not 9	185,8	178,9
Maskiner och inventarier	Not 10	13,4	7,3
Pågående arbeten		8,9	14,8
Summa materiella anläggningstillgångar		208,1	201,0
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncern- och intresseftg m fl	Not 11	179,5	179,5
Fordr. hos koncern- och intresseftg m fl	Not 12	378,3	172,4
Summa finansiella anläggningstillgångar		557,8	351,9
Summa anläggningstillgångar		765,9	552,9
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	Not 13	109,7	216,8
Kassa och bank	Not 14	84,1	106,6
Summa omsättningstillgångar		193,8	323,4
Summa tillgångar		959,7	876,3
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Ingående eget kapital	Not 15	-89,7	-115,4
Årets resultat		27,3	39,2
Summa eget kapital		-62,4	-76,2
Avsättningar			
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	Not 16	769,8	776,3
Summa avsättningar		769,8	776,3
Skulder			
Långfristiga skulder	Not 17	113,9	42,1
Kortfristiga skulder	Not 18	138,4	134,1
Summa skulder		252,3	176,2
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		959,7	876,3
Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser			
Borgensåtaganden	Not 19	1 302,6	908,8
Ansvarsförbindelser	Not 20	24,4	326,5

NOTER

till resultaträkning, finansieringsanalys och balansräkning

(mkr)

	Delår aug -07	Delår aug -08
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Verksamhetens intäkter	291,9	270,2
Avgår interna intäkter:		
<i>Interna poster mellan nämnderna</i>	-68,0	-66,8
<i>Intern kalkylerad kapital- o pensionskostnad</i>	-41,1	-43,6
Summa Verksamhetens intäkter	182,8	159,8
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Verksamhetens kostnader	-911,4	-994,0
Avgår interna kostnader:		
<i>Interna kostnader mellan nämnderna</i>	68,0	66,8
<i>Interna kalkylerade kapital- och pensionskostnader</i>	41,1	43,6
Summa verksamhetens kostnader	-802,3	-883,6
Not 3 Jämförelsestörande kostnad		
Pension RIPS	97,8	0,0
- varav ansvarsförbindelse	95,1	0,0
- varav pensioner exkl ÖK-SAP	2,7	0,0
- varav pensioner ÖK-SAP	0,0	0,0
Nya beräkningsgrunder för pensioner.		
Not 4 Skatteintäkter		
Kommunalskatt	603,8	638,8
Avräkning 2006 och 2007	6,3	-4,8
Mellankommunal kostnadsutjämning	0,8	0,4
Summa skatteintäkter	610,9	634,4
Not 5 Generella statsbidrag		
Inkomstutjämning	112,5	120,2
Kostnadsutjämning	-1,1	1,0
LSS	17,2	11,8
Kommunal fastighetsavgift	0,0	21,8
Strukturbidrag	1,1	1,1
Regleringsavgift	15,3	-7,6
Summa generella statsbidrag	145,0	148,3
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag	755,9	782,7
Not 6 Finansiella intäkter		
Ränteintäkter	0,0	4,1
Ränteintäkter från bolagen	11,1	10,0
Utdelning koncernbolag	4,8	0,0
Övriga finansiella intäkter	0,2	0,2
Summa finansiella intäkter	16,1	14,3

	Delår aug -07	Delår aug -08
Not 7 Finansiella kostnader		
Låneräntor	-2,5	-0,6
Ränta mellankommunal utjämning	0,0	0,0
Ränta pensionsskuld	-14,8	-18,1
Övriga finansiella kostnader	0,0	-0,1
Summa finansiella kostnader	-17,3	-18,8
Finansnetto	-1,2	-4,5
Not 8 Årets resultat enligt balanskravet		
Årets resultat enligt resultaträkningen	27,3	39,2
Ansvarsförbindelse pensioner	101,8	5,6
Justerat resultat	129,1	44,8
Not 9 Byggnader, mark och tekn. anlägg.		
Ingående anskaffningsvärde	334,8	361,6
Årets investeringar	0,0	0,0
Investeringsbidrag, försäljn.	0,0	-18,3
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	334,8	343,3
Ingående ackumulerade avskrivningar	-142,2	-153,0
Årets avskrivningar	-6,8	-11,4
Utgående akumulerade avskrivningar	-149,0	-164,4
Utgående bokfört värde	185,8	178,9
<i>Fördelning per område:</i>		
- markreserv	15,3	18,2
- verksamh.fastigheter	2,3	3,1
- fastigheter för affärsverksamhet (va-verk, hamnar)	21,9	2,8
- fastigheter för annan verksamhet		
- publika fastigheter (gator, vägar, parker)	136,2	148,4
- pågående arbete	10,1	6,4
Utgående bokfört värde	185,8	178,9
Not 10 Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	221,7	225,7
Årets anskaffningar	0,0	0,0
Försäljningar/utrangeringar		
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	221,7	225,7
Ingående avskrivningar	-205,0	-214,6
Årets avskrivningar	-3,3	-3,8
Utgående ackumulerade avskrivningar	-208,3	-218,4
Utgående planenligt restvärde	13,4	7,3
Not 11 Andelar i koncern- och intresseföretag		
Härnösands Energi & Miljö AB	50,1	50,1
AB Härnösandshus	127,5	127,5
Kommunbränsle AB	0,1	0,0
Västernorrlands Länstrafik AB	0,8	0,8
Härnösand Invest AB	0,1	0,1
Kommuninvest i Sverige AB	0,9	0,9
Bostadsrätter	0,1	0,1
Övrigt		
Summa andelar i koncern- och intresseföretag	179,6	179,5

	Delår aug -07	Delår aug -08
Not 12 Fordringar hos koncern- & intresseföretag m fl		
Härnösand Energi & Miljö	175,7	168,4
AB Härnösand Kommunfastigheter	202,1	1,5
Räddningstjänstförbundet	0,0	2,0
Övriga fordringar	0,5	0,5
Summa långfristiga fordringar hos koncern mfl	378,3	172,4
Not 13 Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	6,8	4,2
Exploateringsfastigheter	0,1	0,1
Avräkningsfordran kommunalskatt		
- slutavräkning 2006		
- slutavräkning 2007	8,8	12,6
- slutavräkning 2008		
Förutbetalda kostnader & upplupna intäkter	29,7	20,8
Statsbidragsfordringar	12,9	16,2
Övriga kortfristiga fordringar	51,3	162,9
Summa kortfristiga fordringar	109,7	216,8
Not 14 Kassa och bank		
Kassa, bank och postgiro	0,1	3,8
Koncernkonto totalt	84,0	102,8
<i>Fördelat koncernkonto:</i>		
- Härnösands kommun	49,5	112,0
- Härnösand Energi & Miljö AB	31,0	-4,6
- Härnösandshus AB	2,0	-5,9
- Härnösand Näringsliv AB	1,5	1,3
Summa kassa och bank	84,1	106,6
Not 15 Eget kapital		
Balanserat resultat	-89,7	-115,4
Periodens resultat	27,3	39,2
Utgående eget kapital	-62,4	-76,2
<i>Egna kapitalet består av</i>		
- anläggningskapital	-117,7	-265,4
- rörelsekapital	55,4	189,3
<i>Summa</i>	<i>-62,3</i>	<i>-76,1</i>
<i>2005 beslutades att lyfta in ansvarsförbindlesen i balansräkningen. De påverkade resultatet 2008-08-31 med 5,6 mkr</i>		
Not 16 Avsättningar		
Pensionsskuld inkl löneskatt	41,3	45,2
Särskild ålderspension inkl löneskatt	2,0	3,8
Ansvarsförbindelse inkl löneskatt	724,3	725,4
Övriga avsättningar	2,2	1,9
Summa avsättningar	769,8	776,3

	Delår aug -07	Delår aug -08
Not 17 Långfristig skuld till kreditinstitut		
Mellankommunal utjämning	2,1	1,4
Ingående skuld till kreditinstitut	112,4	41,8
Nettoupplåning	-0,5	-0,5
Kortfristig del av långfristiga skulder	-0,1	-0,6
Justering		
Utgående skuld till kreditinstitut	111,8	40,7
Summa Långfristig skuld	113,9	42,1
Huvudregeln har tillämpats enligt RR 21.		
Långgivare		
Kommuninvest	110,0	40,0
AB Spintab	1,8	0,7
Summa långgivare	111,8	40,7
Kommunen tillämpar huvudregeln avseende lånekostnaden enl RR 21		
Not 18 Kortfristiga skulder		
Skulder inom koncernkontot	34,4	9,3
Leverantörsskulder	18,4	20,2
Personalens skatter och avgifter	51,4	80,6
<i>varav källskatt</i>	14,1	14,9
<i>varav övertidsskuld</i>	0,0	0,0
<i>varav semesterlöneskuld</i>	21,7	35,3
<i>varav timlöner</i>	8,3	8,4
<i>varav arbetsgivaravgifter</i>	7,2	22,0
Upplupna kostnader	23,9	24,0
<i>varav intjänade pensioner</i>	15,0	15,9
<i>varav särskild löneskatt</i>	3,6	3,9
<i>varav skatteavräkning</i>		
- slutavräkning 2006	2,4	
- slutavräkning 2007		
- slutavräkning 2008		3,4
<i>varav räntekostnad</i>	2,9	0,8
Övriga kortfristiga skulder	10,3	0,0
Summa kortfristiga skulder	138,4	134,1
Not 19 Borgensåtaganden		
Borgen i kommunala bolag	1238,2	865,7
Borgensåtagande egna hem	5,3	4,0
Övriga förpliktelser	59,0	39,1
Summa borgensåtaganden	1302,6	908,8
Not 20 Ansvarsförbindelser		
Erlagda/budgeterade	6,8	112,5
Prognos nästkommande år	6,6	107
Prognos efterföljande tre år	11	107
Summa ansvarsförbindelser	24,4	326,5